

UKŁAD

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy,

podpisany w Berlinie dnia 28 maja 1977 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 28 maja 1977 roku został podpisany w Berlinie Układ między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy w następującym brzmieniu:

UKŁAD

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna,

zwazywszy, że budowa ustroju socjalistycznego w obu państwach stanowiła historyczny zwrot w życiu ich narodów i doprowadziła do ustanowienia między nimi nierozzerwalnego sojuszu, braterskiej przyjaźni i wszechstronnej współpracy, opartych na zasadach marksizmu-leninizmu i socjalistycznego internacjonalizmu,

potwierdzając, że wykonanie przez Niemiecką Republikę Demokratyczną Układu Poczdamskiego oraz zawarcie między Rzeczpospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną Układu o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej, podpisanego w Zgorzelcu dnia 6 lipca 1950 roku stanowią kamień węgielny rozwoju braterskiej, dobrosąsiedzkiej współpracy obu państw i narodów,

zdecydowane wszechstronnie rozwijać wzajemne przyjacielskie stosunki z korzyścią dla obu państw i ich narodów oraz w interesie umacniania wspólnoty państw socjalistycznych i zgodnego z jej rozwojem dalszego zbliżania socjalistycznych narodów,

przywiązując, zgodnie z zasadami i celami socjalistycznej polityki zagranicznej, doniosłe znaczenie do współdziałania obu państw na rzecz zapewniania najbardziej sprzyjających warunków międzynarodowych dla budowy ich rozwiniętych społeczeństw socjalistycznych,

potwierdzając swą niezłomną wolę ścisłego przestrzegania zobowiązań wynikających z Układu Warszawskiego o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z dnia 14 maja 1955 roku,

zdecydowane nadal konsekwentnie umacniać jedność i zwartość skupionych we wspólnocie socjalistycznej bratnich, równouprawnionych i suwerennych państw, zapewniać obronę ich terytorialnej integralności i suwerenności przed jakąkolwiek agresją, jak również podkreślając, że utrwalenie i zdecydowana obrona zdobyczy socjalizmu osiągniętych bohaterską walką i pełną poświęcenia pracą robotników, chłopów i inteligencji jest internacjonalistycznym obowiązkiem państw socjalistycznych,

kierując się dążeniem do dalszego doskonalenia współpracy politycznej i ideologicznej oraz stałego rozwijania i pogłębiania socjalistycznej integracji gospodarczej,

zdecydowane działać na rzecz dalszego umacniania pokoju i bezpieczeństwa w Europie i w świecie oraz wnieść swój wkład w rozwój owocnej i wzajemnie korzystnej współpracy na kontynencie europejskim na podstawie ko-

lektywnie wypracowanych zasad stosunków między państwami o odmiennych ustrojach społecznych,

przeświadczone, że system układów zawartych między państwami socjalistycznymi a państwami kapitalistycznymi i jego dalsza rozbudowa posiadają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz nietykalności istniejących w Europie granic,

biorąc pod uwagę, że Niemiecka Republika Demokratyczna, jako suwerenne, niepodległe, socjalistyczne państwo stała się pełnoprawnym członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych,

kierując się celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, jak też mając na względzie wspólne dążenie do ich umacniania,

mając na uwadze intensywny, zwłaszcza w ostatnich latach rozwój ich wszechstronnej współpracy oraz zamierzając nadal rozwijać traktatowe podstawy wzajemnych stosunków z uwzględnieniem przemian, które zaszły w Europie i w świecie,

postanowiły zawrzeć niniejszy Układ i w tym celu uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

Wysokie Umawiające się Strony będą zgodnie z zasadami socjalistycznego internacjonalizmu nadal umacniać i pogłębiać stosunki trwałej, nierozzerwalnej przyjaźni i wzajemnej braterskiej pomocy we wszystkich dziedzinach. Będą planowo i konsekwentnie rozwijać wzajemnie korzystną współpracę oraz udzielać sobie wszechstronnej pomocy i poparcia na zasadzie równouprawnienia, poszanowania suwerenności i nieingerowania w wewnętrzne sprawy drugiej Strony.

Artykuł 2

Wysokie Umawiające się Strony będą nieustannie działać na rzecz utrwalania bezpieczeństwa europejskiego, którego najważniejszą przesłanką jest nienaruszalność i niezmiennosc granic państwowych ukształtowanych w Europie w wyniku drugiej wojny światowej i powojennego rozwoju, w tym granicy państwowej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną na Odrze i Nysie Łużyckiej oraz granicy państwowej między Niemiecką Republiką Demokratyczną a Republiką Federalną Niemiec.

Dają one wyraz swemu zdecydowaniu zapewnienia nietykalności granic w oparciu o zobowiązania wynikające z Układu Warszawskiego o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej z dnia 14 maja 1955 roku.

Wysokie Umawiające się Strony będą podejmować wszelkie wysiłki w celu stanowczego przeciwdziałania przejawom odwetu, rewizjonizmu i militarizmu jak również próbom naruszania umów międzynarodowych zawartych w celu umocnienia bezpieczeństwa europejskiego.

Artykuł 3

Wysokie Umawiające się Strony będą nadal umacniać ich więzi ideowe i polityczne oraz doskonalić formy ideologicznej i politycznej współpracy.

Będą one konsekwentnie popierać współpracę między organami państwowymi oraz organizacjami politycznymi i społecznymi.

Artykuł 4

Wysokie Umawiające się Strony będą jednoczyć swe wysiłki dla efektywnego wykorzystania materialnych i duchowych potencjałów swych państw i narodów na

rzecz budowy ich rozwiniętych społeczeństw socjalistycznych, wnosząc tym samym wkład w umacnianie wspólnoty państw socjalistycznych.

W celu coraz lepszego zaspokajania stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb obu narodów, będą one planowo rozwijać i pogłębiać w stosunkach dwustronnych oraz w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej socjalistyczną integrację gospodarczą, w szczególności przez koordynację długofalowych narodowych planów społeczno-gospodarczych, perspektywicznych przedsięwzięć w ważnych dziedzinach gospodarki, nauki i techniki, specjalizację i kooperację produkcji i badań naukowych, współpracę w zakresie ochrony i kształtowania środowiska oraz coraz ściślejsze współdziałanie gospodarek narodowych obu państw.

Artykuł 5

Wysokie Umawiające się Strony będą nadal rozwijać i umacniać współpracę w dziedzinie nauki, kultury, oświaty i szkolnictwa wyższego, literatury i sztuki, prasy, radia i telewizji, filmu, ochrony zdrowia, turystyki, kultury fizycznej i sportu oraz w innych dziedzinach.

Artykuł 6

Wysokie Umawiające się Strony będą popierać rozwój dobrosąsiedzkiej współpracy we wszystkich dziedzinach życia społecznego oraz stałe rozszerzanie bezpośrednich stosunków między województwami i okręgami, miastami, organizacjami związków zawodowych, załogami zakładów pracy, szkołami wyższymi.

Będą one nadal stwarzać korzystne warunki dla rozwoju bezpośrednich kontaktów między obywatelami obu państw, przywiązując szczególne znaczenie do umacniania przyjaźni między młodzieżą.

Artykuł 7

Wysokie Umawiające się Strony będą maksymalnie przyczyniać się do pogłębiania przyjaźni i dalszego rozwijania braterskich stosunków między państwami wspólnoty socjalistycznej we wszystkich dziedzinach, jak również będą nadal wnosić swój wkład na rzecz umacniania ich jedności i siły, utrwalania i obrony ich historycznych osiągnięć w budowie socjalizmu oraz zapewnienia ich bezpieczeństwa i niezależności.

Artykuł 8

Wysokie Umawiające się Strony będą także w przyszłości konsekwentnie współdziałać na rzecz realizacji zasad pokojowego współistnienia państw o odmiennych ustrojach społecznych, rozszerzania i pogłębiania procesu odprężenia w stosunkach międzynarodowych oraz aktywnie przyczyniać się do ostatecznego wyeliminowania wojny z życia narodów.

Będą one podejmować wszelkie wysiłki w celu obrony i umacniania pokoju i bezpieczeństwa narodów wobec poczynań agresywnych sił imperializmu i na rzecz powszechnego przestrzegania zakazu użycia siły lub groźby jej użycia w stosunkach międzynarodowych, zaprzestania wyścigu zbrojeń i doprowadzenia do powszechnego i całkowitego rozbrojenia.

Będą one popierać wysiłki państw wyzwolonych spod kolonialnego ucisku zmierzające do umocnienia ich niepodległości i suwerenności oraz przyczyniać się do ostatecznej likwidacji kolonializmu we wszystkich jego formach i przejawach.

Artykuł 9

Zgodnie z Czterostronnym Porozumieniem z dnia 3 września 1971 roku Wysokie Umawiające się Strony będą utrzymywać i rozwijać swoje powiązania z Berlinem Zachodnim, uwzględniając, że nie jest on częścią składową Republiki Federalnej Niemiec i także nadal nie będzie przez nią rządzony.

Artykuł 10

W przypadku zbrojnej napaści jakiegokolwiek państwa lub jakiejkolwiek grupy państw na jedną z Wysokich Umawiających się Stron, druga Wysoka Umawiająca się Strona będzie traktowała to jako napad na nią samą i udzieli jej niezwłocznie wszelkiej pomocy, włącznie z wojskową oraz poprze ją wszystkimi stojącymi do swojej dyspozycji środkami w wykonaniu prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych.

Wysokie Umawiające się Strony będą przy tym działać stosownie do postanowień Karty Narodów Zjednoczonych i powiadomią niezwłocznie o podjętych krokach Radę Bezpieczeństwa.

Artykuł 11

Wysokie Umawiające się Strony będą nadal wnosić swój wkład do działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych, przywiązując szczególne znaczenie do umacniania pokoju i bezpieczeństwa zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych.

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem, Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest on przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
Dano w Warszawie, dnia 16 czerwca 1977 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *E. Wojtaszek*

Artykuł 12

Wysokie Umawiające się Strony będą się wzajemnie informować o ważnych problemach międzynarodowych oraz przeprowadzać konsultacje w celu zapewnienia uzgodnionego działania uwzględniającego interesy obu państw.

Artykuł 13

Układ niniejszy podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która zostanie dokonana w Warszawie.

Artykuł 14

Układ niniejszy zawarty jest na okres dwudziestu pięciu lat. Będzie on automatycznie przedłużany na kolejne okresy dziesięcioletnie, jeżeli żadna z Wysokich Umawiających się Stron nie wyrazi w drodze notyfikacji, na dwa miesiące przed upływem danego okresu, woli jego wypowiedzenia.

Sporządzono w Berlinie, dnia 28 maja 1977 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

W imieniu Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej
E. Gierek

W imieniu Niemieckiej
Republiki Demokratycznej
E. Honecker

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.